

Betűtípusok

A weben túlzás nélkül mondhatjuk, hogy több ezer betűtípushoz férsz hozzá ingyenesen – vagy a speciálisan erre létrehozott weboldalakon pl. **Font Squirrel**, (<https://www.fontsquirrel.com/>) vagy a design blogok bejegyzéseiben, összeállításai-ban bukkannak fel. Emellett nagyon sok tervezőnek van saját blogja, ezekről egyedi, kevésbé ismert betűcsaládok szerezhetőek be, de ide már kevesen jutnak el.

A betűtípusok a design alapkövei: a szépen formázott szöveg a jól megválasztott betűtípussal nem csak esztétikai kérdés, hanem használhatósági és marketing szempontból is jelentős. Sok esetben viszont dekoratív funkciókat is betölt egy-egy betűtípus, gondoljunk csak a logók, emblémák karakteres tipográfiáira.

Nagyon fontos, hogy a kettő között különbséget tudj tenni, az olvasandó szöveg és a díszítő funkció között, mindkettőnek megvannak a maguk betűtípusai pl. a webes szövegekben oly gyakran alkalmazott Arial, Verdana vagy Helvetica bármilyen unalmas is, remekül olvasható és értelmezhető.

Árvíztűrőképes-e?

Nem veled van a baj, ha nem érted. Ez egy tesztszöveg, amely egészen pontosan így szól: árvíztűrőtükörfúrógép és ez a gyönyörű szó tartalmaz minden magyar ékezetes karaktert. Mivel a magyar nem egy világnyelv, a betűtípusokat készítőik elég kevés alkalommal gondolnak ránk, valahol érthető módon, főleg, ha ingyenesen teszi letölthetővé a fontkészletét. Meg kell mondjam a fizetős fontokkal ilyen gondok egyre kevésbé vannak, ugyanis ott már szempont, hogy mindenkinek el tudják adni.

A letöltő oldalakon legtöbbször van egy ilyen sáv, ahová be lehet illeszteni ezt a szöveget és máris láthatod, hogy a kiválasztott típus megfelel-e. Sajnos ebben az esetben fennáll a klasszikus probléma: az ű és az ő hiánya, bármennyire is szép, laikusként nem fogod tudni pótolni. Az utólag rászerezett vesszőket inkább felejtse el, többet ártasz, mint használasz!

Tehát fontos! Ha letöltesz egy betűtípust, akkor ellenőrizd, hogy helyesen jelenjenek meg a magyar ékezetes karakterek.

árvízűrötükörfűrógép

FONTS

Niconne AaBbCcDdEeFfGgHhIiJjKkLlMm

Niconne Regular | 293 Glyphs

Néhány oldalon a nyelvre is rá tudsz szűrni, így egyből kiesnek azok, amelyek nem jöhetnek szóba.

Hot Today

▼ LANGUAGES

Afrikaans	223	Galician	748
Albanian	739	German	722
Basque	734	Greek	59
Belarusian_lacinka	317	Hungarian	397
Bosnian	381	Icelandic	648
		Italian	759

Sok-sok ingyenes betűkészlet mellett bizony megvásárolhatóak is vannak. Az ékezeteken túl a felhasználhatóság a fontos tényező. Mert bizony az ingyenesség csak részben ingyenes, vagyis többnyire magánhasználatra pl. a saját fotóid feliratozására vagy a blogod fejlécébe. De ha már üzleti blogod van, akkor bizony már nem biztos, hogy ingyenes.

A fenti Font Squirrelrel azért hoztam, mert itt már a címben szerepel a "100% Free for Commercial use" vagyis az innen letölthető fontok üzleti célokra is szabadon felhasználhatóak. De mi van a bárhol máshol talált betűtípusokkal, honnan tudhatod, hogy a készítője mire adott engedélyt és kinek?

Ezt minden esetben a te kötelességed ellenőrizni az adott weboldalon, ahonnan letöltöd, vagy van egy általános licenc vagy ha sok feltöltője van az oldalnak, akkor viszont az adott betűtípus körül kell keresgélned.



Persze gyakran fogsz olyannal is találkozni, hogy nincs oda írva semmi, vagy nem lehetsz biztos benne, hogy valóban az a jogtulajdonos, aki feltöltötte. Ilyenkor, ha nem sikerül kideríteni és üzleti célra szánod, akkor inkább keress másikat. Ha abban bízol, hogy nem fog kiderülni. Lehet. De az is lehet, hogy igen.

Egy kis cégnek magyarázkodni elég kellemetlen, gondold végig, hogy egy szerzői jog-sértéses poszt kb. örökre rögzül a Google keresések között és ezentúl aki a vállalkozásodra keres...

Nagyon nem éri meg az a pár dollár amennyibe egy ilyen font kerül.

Mihez kezdj a letöltött betűtípusokkal?

Leggyakrabban egy .zip vagy .rar fájlba csomagolva töltődnek le, ezeket ki kell csomagolni. A kicsomagolt fájlok TrueType (.ttf) vagy OpenType (.otf) fájlokat tartalmazhatnak, ezek maguk a betűtípusok. Régebbi Windows esetén ezeket az operációs rendszer Windows/Fonts mappájába kell bemásolnod és innen az egész rendszer el fogja érni, a grafikus programok is. Újabbaknál, mint Mac esetén csak kattintanod kell a betűtípusra és megnyomni a telepítés gombot.

Amit sokan nem tudnak:

Ha te megírsz egy dokumentumot egy csicsás betűtípussal, akkor bármennyire is szeretnéd a címzettnek nem úgy fog megjelenni, mert nincs meg az adott betűtípusa. Azt meg nem kérhetjük, hogy mielőtt olvasni kezd telepítse :) Ilyenkor érdemes .pdf formátumban menteni a levelet, dokumentumot, mert ez szépen megőrzi a formázását is.

Ugyanez igaz egy grafikára is, mondjuk elkészítesz egy logót Adobe Illustratorban, akkor vagy csatolnod kell a használt fontot mellé a nyomdának, vagy alakzattá kell változtatnod, hogy a másik oldalon is ugyanazt lássák, mint amit te megtervezteél.

Mi az az OTF fájl?

Az .otf kiterjesztésű fájl OpenType betűtípus formátumra utal. Az OTF betűtípus skálázhatóbb, és kiterjeszti a TTF formátumok meglévő szolgáltatásait a digitális tipográfia számára. A Microsoft és az Adobe által kifejlesztett OTF egyesíti a PostScript1 és a TrueType betűtípusok jellemzőit. Ez teszi az OTF formátumot a többségi írási rendszerek befogadására, és ezért egységesen használják a főbb számítógépes platformokon. Az OpenType betűtípus formátumot a Mac OS X és a Windows 2000 és újabb verziók támogatják. A dokumentum írásának pillanatában a Windows 2000 már nincs is forgalomban.

Az OpenType betűtípusok követelménye egy kifejezőbb betűformátum követelményeként keletkezett, amely képes kezelni a finom tipográfiát. Ezenkívül az volt a cél, hogy megfeleljen a világ számos írásrendszerének összetett viselkedési követelményeinek. A Microsoft az 1990-es évek elején megkísérelte licencelni az Apple fejlett tipográfiai technológiáját, amely GX Typography néven ismert. Ez nem ment jól, ennek eredményeként a Microsoft 1994-ben megkezdte saját TrueType betűtípus-technológiájának továbbfejlesztését. A módosítások között szerepelt egy megfelelőbb betűformátum bevezetése is, amely megfelel az Adobe Type 1 (PostScript) betűformátumainak jellemzőinek is.

Az Adobe 1996-ban csatlakozott a Microsofthoz az Apple TrueType és a saját Type 1 betűtípusok felülírására irányuló erőfeszítéseikhez. Ennek eredményeként a két mögöttes betűformátum kombinációját korlátait sikerült leküzdeni és új kiterjesztéseket adni. Ezt az új technológiát ugyanabban az évben mutatták be OpenType néven.

A TrueType és az OpenType betűtípusok közötti különbség főként a formátumukban, kompatibilitásukban és lehetőségeikben rejlik. Íme a legfontosabb különbségek:

Formátum és Kompatibilitás:

TrueType (TTF): A TrueType formátumot az Apple és a Microsoft fejlesztette ki, és az 1980-as évek végén vált széles körben használt szabvánnyá. A TrueType fájlok egyszerűen csak a betűk alapvető információit tartalmazzák, és kifejezetten képernyőmegjelenítésre optimalizálták őket, hogy minden méretben jól olvashatók legyenek.

OpenType (OTF): Az OpenType formátum a TrueType továbbfejlesztése, amit a Microsoft és az Adobe hozott létre. Támogatja mind a TrueType, mind a PostScript -okat,

¹ Az 1-es típusú betűtípusok egy elavult Adobe-technológia, amelyet széles körben használtak az asztali alapú kiadói szoftverekben és a PostScriptet használó nyomtatókban. Bár az 1-es típusú betűtípusokat sok modern platform, webböngésző és mobil operációs rendszer nem támogatja, néhány operációs rendszer mégis támogatja ezeket. A Type 1 fonts technológiát 1984-ben vezették be az Adobe PostScript oldalleíró nyelvvel való használatra. A 90-es évek közepén az Adobe úgy döntött, hogy a Type 1 helyett a rugalmasabb OpenType betűtípusok használatára összpontosít.

Így sokkal rugalmasabb, és többféle eszközzel kompatibilis, beleértve a Windows-t és a MacOS-t.

Funkciók és Extrák:

TrueType: Egyszerű, alapvető fontként működik, kevés speciális karakterrel. A TrueType betűtípusok általában nem tartalmaznak kiegészítő grafikus elemeket vagy tipográfiai opciókat.

OpenType: Sokkal több extra jellemzőt támogat, például ligatúrákat², alternatív karaktereket, különböző nyelvi karakterkészleteket és speciális tipográfiai funkciókat. Ez különösen hasznos a tervezők és a kiadványszerkesztők számára.

Fájlméret:

Az OpenType fájlok általában nagyobbak, mivel több karaktert és funkciót tartalmaznak, míg a TrueType fájlok kisebbek és alapvetőbbek.

Platformfüggetlenség:

Az OpenType szabvány jobb kompatibilitást kínál különböző platformokon és programokban, míg a TrueType elsősorban képernyőmegjelenítésre van optimalizálva.

Összefoglalva: Az OpenType fejlettebb, több funkciót tartalmaz és széleskörű kompatibilitást biztosít, míg a TrueType egyszerűbb, de kisebb fájlméretű, és jól használható alapvető tipográfiai célokra.

² A ligatúra, magyarul ikerbetű nyomdászati szakkifejezés. Latin eredetű szó, amely elkötetést, egyes írásokban összevont betűt, két egybeöntött nyomdai betűt, vagy kötőívet is jelenthet.